

“Ik kan toch meer dan ik dacht..!”

Project Europass voor deelnemers van het project Bijzonder Werkt*

Na een geslaagde pilotperiode van ongeveer een jaar waarbij vrijwilligers uit diverse doelgroepen een Europass kregen, was de conclusie dat alle vrijwilligers baat hebben bij erkenning en waardering op een duurzame manier. De inzet van Europass is hiervan een goed voorbeeld; het op een positieve manier en actief bezig zijn met erkenning en waardering van competenties. De bewustwording van talenten als gevolg daarvan, draagt enorm bij aan het zelfvertrouwen.

De Europass bleek in het bijzonder geschikt voor deelnemers van het project ‘Bijzonder Werkt’ waarbij vrijwilligers met een achtergrond in de psychiatrie en/of verslavingszorg op maat worden bemiddeld naar vrijwilligerswerk. Een van de deelnemers van de pilot, een jongen met een fysieke beperking en veel angsten, kreeg zelfs een betaalde baan bij zijn vrijwilligersplek na het behalen van de Europass.

Veel van de vrijwilligers binnen deze doelgroep hebben weinig of geen arbeidsverleden, opleiding en diploma's, of hebben, vaak samenhangend met hun indicatie, een erg laag zelfbeeld. Door de Europass te combineren met een competentietraject heeft de Europass binnen dit project een dubbele functie; door het krijgen van een tastbaar document met een handtekening heeft men aan de ene kant het gevoel iets te hebben bereikt / behaald. Aan de andere kant heeft het competentietraject een positieve invloed op de deelnemer. Er is namelijk ruimte en tijd om te praten over het werk, over hun rol binnen de organisatie, over prestaties en valkuilen; er is aandacht voor het individu en deze keer niet vanuit de gedachte dat ze moeten veranderen of 'ziek' zijn. Ze mogen er zijn als vrijwilliger en verdienen deze waardering!

Het Europasstraject ingezoomd

De kracht van het project ligt bij de persoonlijke groei van de deelnemer door trajectbegeleiding. Bij het gebruik van Europass in deze context ligt de nadruk dus vooral op het proces. De Vrijwilligerscentrale Nijmegen neemt hierbij de trajectbegeleiding voor het grootste deel voor haar rekening. Dit neemt maatschappelijke organisaties werk uit handen waardoor zij met een minimale inspanning Europass kunnen aanbieden aan hun vrijwilligers.

Het begint met de introductie van de Europass; competentieontwikkeling binnen het vrijwilligerswerk is nog een onbekend fenomeen bij veel vrijwilligers en organisaties. De Vrijwilligerscentrale Nijmegen presenteert het dan ook als een cadeautje; in overleg met de vrijwilligerscoördinator of trajectbegeleider wordt er contact opgenomen met de kandidaten en wordt hen verteld dat ze als blijk van waardering aan de slag kunnen met Europass. In een kennismakingsgesprek wordt de werkwijze en toegevoegde waarde uitgelegd.

In de gesprekken die daarna volgen wordt er samen met de deelnemer inzichtelijk gemaakt welke competenties hij/zij bezit, door aandacht te besteden aan de inhoud van het werk, de handelingen die worden verricht en de vaardigheden die je daarvoor nodig hebt. Hiervoor wordt tevens gebruik gemaakt van competentie modellen en gesprekken met de begeleiders op de werkvloer. Dit laatste dient ook als toetsing; welke competenties ziet de begeleider/coördinator en in hoeverre komt dat overeen met de competenties die de deelnemer zelf in samenwerking met de vrijwilligerscentrale heeft geformuleerd? De duur van het traject is vervolgens minimaal 3 maanden, waarbij er een aantal tussentijdse evaluatiegesprekken worden gevoerd met de deelnemer en de begeleider.

Voor het afronden van het traject wordt er veel aandacht besteed aan de uitreiking. Dat gebeurt op de werkplek, met daarbij aanwezig de vrijwilligerscoördinator, de medewerker van de Vrijwilligerscentrale Nijmegen en een eventuele trajectbegeleider van de betrokken instelling. De vrijwilligerscentrale zorgt voor een mooi verpakte Europass en een persoonlijke referentiebrief, de werkplek zorgt voor gebak en eventueel een bloemetje. Dit geeft nog een extra gevoel van waardering.

Uitreiking Europass Swon

Reacties op en de effecten van een traject Europass

Maatschappelijke organisaties

Vanaf het begin is Europass goed ontvangen. Men ziet dat formele scholing niet altijd meer voldoende is. Wil je het redden op de arbeidsmarkt of in je sociale netwerk, dan zal je moeten beschikken over een aantal basisvaardigheden. Op steeds meer plekken wordt er gewerkt met competentieprofielen, Europass sluit daar feilloos bij aan. Daarnaast horen we vaak dat het een duurzame en originele manier is om vrijwilligers te bedanken en waardering te tonen. Het heeft meer en langer effect dan een bloemetje of een kerstpakketje. Organisaties vinden het prettig dat de Vrijwilligerscentrale Nijmegen het traject zodanig faciliteert dat het voor hen haalbaar is hieraan mee te werken.

Trajectbegeleiders GGZ

Vanuit de hulpverlening zijn de reacties zeer positief, alhoewel niet alle hulpverlening is gericht op het empoweren van de deelnemer. Vaak zie je dat een deelnemer een web aan hulpverlening om zich heen heeft, met allen een eigen aandachtsgebied. We richten ons met name op trajectbegeleiders die zich bezighouden met uit- of doorstroom, omdat zij zich ook bezighouden met de ontwikkeling van een deelnemer en langere tijd aan hen verbonden zijn. In sommige gevallen loopt een Europasstraject parallel aan therapie, waardoor er aan beide kanten tegelijkertijd wordt ingezet op groei en ontwikkeling. Desondanks wordt er tijdens het Europasstraject zo min mogelijk aandacht besteed aan de indicatie of beperkende factoren die dit met zich meebrengt, het gaat immers om wat iemand goed kan of zou willen leren.

Deelnemers

De reacties van deelnemers zijn hartverwarmend. Vrijwel elke deelnemer begint blanco, is van mening dat hij/zij niet zoveel te bieden heeft en stelt zich vaak bescheiden op. Verderop in het traject merk je dat er iets los komt; men heeft in de gaten wat competenties zijn, hoe je deze kunt herkennen en denkt men gemakkelijker na over de eigen bijdrage op de werkplek. Het is dan ook belangrijk om een vaste medewerker bij de vrijwilligerscentrale aan te stellen voor deze gesprekken, die beschikt over de vaardigheden die daarvoor nodig zijn om dit te begeleiden.

Aan het eind van een competentietraject is er altijd even tijd om te evalueren; na de uitreiking is er een laatste 1-op-1 gesprek waarin wordt teruggeblikt naar het traject en de eigen rol daarin. Bij dit gesprek wordt ook altijd gevraagd wat Europass heeft betekend voor de deelnemer. Bij een van de deelnemers gaf het traject genoeg zelfvertrouwen om eindelijk te beginnen met de opleiding die ze altijd al had willen doen, bij de ander voelde de Europass als een allereerste blijk van waardering; deze persoon had na zijn zwemdiploma nooit meer een certificaat of diploma behaalt. De Europass hing hij bij zijn ouders aan de muur. Bij een andere deelnemer zorgde het Europasstraject ervoor dat hij gemakkelijker over zichzelf kon praten, dat hij meer openstond voor complimenten, zich wat opener kon opstellen en het minder spannend vond om op de voorgrond te treden. Zijn werkplek waardeerde zijn inzet en ontwikkeling zodanig dat voor de uitreiking alle collega's werden gemobiliseerd.

Een reactie die altijd terugkomt en een beetje de slogan is geworden van Europass is; *"Ik kan toch meer dan ik dacht..!"*

Meer informatie

Van 2014 tot 2017 worden er 90 Europass trajecten aangeboden aan vrijwilligers met een achtergrond in de psychiatrie en/of verslavingszorg. Meer informatie is op te vragen bij Vrijwilligerscentrale Nijmegen, Lianne Bongers, l.bongers@vwc-nijmegen.nl, 024 820 00 28

Het project Europass wordt ondersteunt door

- Europass Nederland

en wordt mede mogelijk gemaakt door

- het VSB fonds en het
- Cellenbroederenhuis, de Ellendige e.a. gevoegde broederschappen

* Bijzonder Werkt is een project van de Vrijwilligerscentrale Nijmegen dat zij ontwikkeld heeft voor cliënten van de instellingen Pro Persona, RIBW Nijmegen rivierenland, Iriszorg en Pomestichting.